

Vedtak i Transportklagenemnda - Kollektivreiser

Sammendrag

Manglende gyldig billett - krav om frafall av gebyr

Dato

09.09.2020

Saksnummer

2020-02195

Tjenesteytere

Ruter

Klager har i det vesentlige anført

Klager ble ilagt gebyr 5. desember 2019. Klager anfører at han hadde satt seg på trikken etter å så vidt ha rukket den, og skulle til å betale da det var billettkontroll. Videre anfører klager at billettkontrolløren var veldig bestemt og ville at han skulle betale gebyr med en gang, selv om klager hadde sagt til henne at han holdt på å betale og at han kunne fremvise betalingshistorikken sin. Klager forklarer at betalingshistorikken hans ville vist at han betaler hver gang han reiser til jobb. Klager synes det er urettferdig at han må betale et såpass høyt gebyr når han alltid betaler hver gang han reiser med offentlig transport. Klager legger til at han ikke ble spurt av kontrolløren om han ville betale på stedet og fikk derfor et høyere gebyr å betale.

Klager legger til at han har blitt stoppet i billettkontroll ved en tidligere anledning fordi han ikke rakk å betale. Han anfører at i dette tilfellet spurte kontrolløren først om han kunne vise betalingshistorikken, men på grunn av oppstyr fikk han ikke vist historikken og da han klagde på dette gebyret ble det avslått.

Klager presiserer at han er klar over at man egentlig skal betale før man går ombord på trikk og andre kollektive transportmidler, men forklarer at det er ikke alltid man rekker det og forklarer at han betaler hver gang han reiser og har aldri hatt til hensikt å snike. Klager mener at Ruter må kunne vise skjønn og ta hensyn til betalingshistorikk ved kontroller, noe klager mener kontrolløren i dette tilfellet ikke var interessert i. Klager legger til at han vet at det skjer i mange tilfeller, da dette har kommet frem i samtaler han har hatt med andre, han har sett det med egne øyne, samt at det har vært omtalt i media.

Klager representant, hans far, legger til at han vet at det finner sted en utstrakt forskjellsbehandling og ulik praktisering av regelverket, noe han anfører at kontrollører

han har snakket med kan bekrefte. Representanten legger til at det oppleves strengt å skulle få et gebyr når man jobber deltid og alltid betaler på kollektivreiser. Representanten legger til at han selv har sluppet unna kontrollgebyr etter å ha vist betalingshistorikken til kontrolløren, samt at en Ap- politiker slapp unna av nøyaktig samme grunn. Han mener derfor at regelverket praktiseres forskjellig og ber om at man lar nåde gå for rett, siden det helt åpenbart ikke er et hundre prosent rigid regelverk man står ovenfor.

Representanten legger til at kommentaren til Ruter om at hans sønn slapp unna gebyr ved en tidligere anledning gjaldt et uhell. I dette tilfellet hadde klagers mor sendt han en billett, men denne gjaldt for feil sone og var på ingen måte et kalkulert forsøk på å snike. Representanten legger til at Ruter unnlater å nevne at klager tidligere ble ilagt gebyr for samme forseelse som saken vi står ovenfor nå, det vil si et tilfelle med for sen betaling. Etter å ha vært i en telefonsamtale med Ruter viser det seg at denne saken ikke lenger kan oppdrives i Ruter sine systemer, siden den er over ett år gammel. Representanten stusser over denne praksisen og mener den må være i strid med lovverket. Ruter valgte derfor å trekke frem en nyere sak hvor klager slapp kontrollgebyr, men som overhodet ikke er sammenlignbar med saken som omhandles her. Klagers representant legger til at klager var i ferd med å betale da kontrolløren stod over han. Han legger til at samfunnet nå har vært igjennom en tung periode, noe som har gått kraftig utover unge med deltidsjobb, som klager, og han mener dette også må være en formildende omstendighet.

Etter å ha mottatt Ruter sitt tilsvare i saken legger klagers representant til at det er rimelig å anta at kontrollørene av og til foretar feil vurderinger og utviser skjønn på feil eller rimelig grunnlag basert på at Ruter skriver at det er en vanskelig vurdering. Han legger til at han mener at det i dette tilfellet er utvist dårlig skjønn. Videre legger han til at den gangen klager fikk mulighet til å kjøpe en ny billett, når hans mor hadde sendt han en billett med feil sone, må være blant de mest "uskyldige" former for ugyldig reise som kan tenkes og burde ikke vært nevnt i denne sammenheng. Han mener det ville vært mer redelig og relevant om Ruter hadde brukt tilfellet hvor klager ble stoppet i billettkontroll og ikke kunne vise billett og måtte betale gebyr av nøyaktig samme grunn som tilfellet i denne saken. Representanten finner det underlig at Ruter ikke lagrer saker og dokumenter i sine arkiver i mer enn ett år og ber om at dette undersøkes på nytt. Representanten mener at ved å undersøke betalingshistorikken ville det vært mulig å skille mellom de som har til hensikt å betale for seg og de som kun betaler når de oppdager kontroll. Klager har blitt ilagt gebyr to gang uten å ha blitt gitt mulighet til å vise betalingshistorikk. Representanten legger til at han har en sterk mistanke om at det ofte er avhengig av hvem som blir kontrollert, ved at den som protesterer høyst og opptrer blant annet aggressivt har lettere for å slippe unna. Han mener at fordi klager er beskjedent straffes han ekstra for dette. Representanten mener at på bakgrunn av Ruter sin slutning i tilsvaret, så må Ruters offisielle holdning være at ingen skal slippe unna kontrollgebyr uansett om man betaler hver dag eller ikke. Han presiserer at klager ikke er og har aldri vært noen sniker.

Klager krever frafall av gebyret.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

Klager ble ilagt kontroll på trikken den 5. desember 2019 fordi han ikke kunne fremvise gyldig billett. Reisende er ansvarlig for å ha gyldig billett ved påstigning av et transportmiddel eller ved inntreden i en kontrollsoner.

Klager viste i sin første henvendelse til Ruter til en sak som tidligere har vært i avisen om en person som slapp gebyr og mente blant annet at Ruter må vise skjønn og ta hensyn til betalingshistorikk ved kontroller. Hovedregelen er at alle som ikke kan fremvise gyldig billett blir ilagt gebyr. I enkelte tilfeller kommer kontrollørene i situasjoner hvor de må utvise skjønn. De har mandat til å foreta en vurdering i hvert enkelt tilfelle. En slik vurdering er alltid vanskelig og en rekke variabler vurderes. Dersom man blir gitt mulighet til å kjøpe ny billett registreres dette. Om man skulle bli stoppet i kontroll igjen uten gyldig billett, det det utstedt et gebyr.

Klager har tidligere fått en slik sjanse, ved at kontrollørene lot han slippe med en advarsel da han ble stoppet i billettkontroll uten gyldig billett. Det er ingen automatikk i at den reisende skal få en advarsel per misforståelse, selv om reisende mangler ugyldig billett av forskjellige grunner.

Ruter presiserer at dersom de hadde åpnet for at den reisende kunne kjøpe billett etter at man hadde påbegynt reisen, ville det vært umulig for kontrollørene å skille mellom de som har til hensikt å betale for seg og de som kun betaler når de oppdager kontroll.

Ruter ser ingen grunn til frafall av dette gebyret.

Nemnda bemerker

Klager ble ilagt gebyr på trikken den 5. desember 2019 fordi han ikke kunne fremvise gyldig billett.

Det fremgår av Ruters transportvilkår punkt 3 bokstav b at den reisende plikter å ha gyldig billett før ombordstigning eller før passering av kontrollsoner. Ved bruk av mobilapp må billett være kjøpt og bekreftet før påstigning. Klager kunne ikke fremvise gyldig billett under kontrollen, og har selv forklart at han ikke rakk å kjøpe billett før han gikk ombord. Vilkårene for å ilegge gebyr var således til stede.

Det følger videre av punkt 6.2 første avsnitt at passasjerer som ved kontroll ikke kan vise gyldig billett, vil bli ilagt gebyr. Bestemmelsen er objektiv. Gebyr kan således ilegges selv om passasjerer ikke har opptrådt klanderverdig.

Nemnda er kjent med at kontrollørene utøver et visst skjønn ved illeggelse av gebyrer, men finner av prinsipielle grunner ikke å kunne vurdere skjønnsutøvelsen i det enkelte tilfelle.

Vedtak

Transportklagenemnda - Kollektiv finner ikke å kunne anbefale at klager gis medhold.

Nemndas representanter

- Steinar Backe (leder)
- Andreas Forbech Havre (Forbruker Europa)
- Hege Sundby (Forbrukerrådet)
- Ingvild Brennodden
- Olav Grøttland (Vy)